

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Hvilket Lands Domstol Er Ansvarlig?](#) > [Polen](#)

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polen

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

I Polen behandles civilsager af de almindelige domstole (*sądy powszechne*) og den øverste domstol (*Sąd Najwyższy*) (se: [Retssystemer i de enkelte lande i Polen](#)), medmindre disse sager henhører under de særlige retters kompetence.

Bestemmelserne vedrørende domstolskompetence findes i den civile retsplejelov (*Kodeks Postępowania Cywilnego*) i artikel 16-18 og 27-46.

Ved retterne i første instans (*sądy rejonowe*) behandles civile sager af følgende afdelinger:

- Afdelingen for civile sager
- Afdelingen for familie- og værgemålsager (familieretterne, *sądy rodzinne*)— for familieretlige sager og sager om værgemål, sager vedrørende forsøg på at lokke mindreårige i fordærv og strafbare handlinger udført af mindreårige, sager vedrørende behandling af alkoholikere, stofmisbrugere og misbrugere af psykotrope stoffer samt andre sager, der i medfør af speciallovgivningen henhører under en værgemålsret
- Afdelingen for arbejdsret (arbejdsretterne, *sądy pracy*) – for arbejdsretlige sager og socialsikringsager
- Afdelingen for handelssager (sø- og handelsretterne, *sądy gospodarcze*) for insolvenssager og handelssager mellem forretningsenheder vedrørende deres forretningsaktiviteter, sager vedrørende virksomheds- eller partnerskabsforhold, sager mod medlemmer af selskabers ledelsesorganer, sager vedrørende krav som følge af urigtige erklæringer afgivet af medlemmer af ledelsesorganer til det nationale retsregister, sager mod forretningsenheder med pålæg om, at de ophører med at skade miljøet eller kompenserer for skader som følge deraf, og for at forbyde eller begrænse aktiviteter, der udgør en trussel mod miljøet, sager vedrørende bygge- og anlægskontrakter og kontrakter med nær tilknytning til bygge- og anlægsprocessen med henblik på udførelse af bygge- og anlægsarbejder, sager vedrørende leasingkontrakter, sager mod personer, der hæfter subsidiært eller solidarisk for virksomhedens gæld ifølge lov eller retsakt, sager mellem statsejede virksomheders organer, sager mellem en statsejet virksomhed eller dens styrende organer og dens bemyndigede eller tilsynsførende organ, sager vedrørende konkurs og omstrukturering, sager om indarbejdelse af en eksigibilitetsklausul i et tvangsfuldbyrdsgrundlag, der er en endelig eller umiddelbart eksigibel afgørelse fra handelsretten eller et forlig, der er indgået for den pågældende ret, sager om ophævelse af en eksigibilitetsklausul fra et tvangsfuldbyrdsgrundlag, der er en endelig eller umiddelbart eksigibel afgørelse fra handelsretten eller et forlig, der er indgået for den pågældende ret, samt konkurssager
- Matrikelregistret — der håndterer ajourføring af matrikeloplysninger og behandler andre civile sager vedrørende matrikelregistret.

De regionale domstole (*sądy okręgowe*) i Polen har tilsvarende afdelinger, bortset fra afdelingerne for matrikelregistre og afdelingerne for familieretlige sager og sager vedrørende mindreårige. De regionale domstole i Polen har afdelinger for civile familieretlige sager, som navnlig er kompetente til at behandle skilsmisssager, sager vedrørende separation og ophævelse af separation, sager vedrørende omstødelse af

ægteskab, sager om fastslåelse af, hvorvidt et ægteskab reelt er indgået eller ej, samt sager vedrørende fuldbyrdelse af retsafgørelser afsagt af udenlandske domstole i familieretlige sager.

Den regionale domstol i Warszawa har endvidere følgende afdeling:

Konkurrence- og forbrugerbeskyttelsesdomstolen (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), hvis kompetence omfatter behandling af sager vedrørende forebyggelse af monopolistisk adfærd og energireguleringssager.

Herudover har de regionale domstole i: Gdańsk, Katowice, Lublin, Poznań og Warszawa afdelinger for intellektuel ejendomsret, som behandler sager om beskyttelse af intellektuel ejendomsret (herunder ved den regionale domstol i Warszawa, sager om beskyttelse af EU-varemærker og EF-design, sager om krænkelse af og trusler mod industrielle design og varemærker og om, at der ikke foreligger krænkelse heraf, sager om EF-designs ugyldighed, sager om udløb og ugyldiggørelse af varemærker samt sager om virkningerne af varemærkekrænkelser.

Derudover blev den regionale domstol i Lublin (p.t. retten i første instans i Lublin-Zachód [Lublin Vest]) den 1. januar 2010 udpeget som kompetent domstol i sager vedrørende elektroniske procedurer for betalingspåkrav, som ellers ville henhøre under andre regionale domstoles kompetence.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Som udgangspunkt er retterne i første instans kompetente i civile sager i første instans. Retterne i første instans (*sądy rejonowe*) er kompetente i alle sager med undtagelse af sager, der ved lov hører under de regionale domstole (artikel 16 og 507 i den civile retsplejelov).

De regionale domstole (*sądy okręgowe*) er kompetente i første instans i de sager, der er nævnt i den civile retsplejelovs artikel 17, dvs.:

1. sager vedrørende ikkeøkonomiske rettigheder og formueretlige krav, der søges fyldestgjort sammen med disse rettigheder, med undtagelse af sager vedrørende fastslåelse eller anfægtelse af et barns slægtskab, sager vedrørende anfægtelse af en bekræftelse af faderskab og om ophævelse af adoption
2. sager vedrørende presseloven
3. sager vedrørende ejendomsrettigheder, hvor kravets størrelse overstiger 100 000 PLN, med undtagelse af sager vedrørende underholdspligt, ejendomskrænkelser, bodeling mellem ægtefæller og sager, der behandles som led i en elektronisk procedure for betalingspåkrav
4. sager vedrørende afsigelse af en dom i stedet for en beslutning om deling af et kooperativt selskab
5. sager om ophævelse, tilsidesættelse eller annullation af afgørelser, der er truffet af ledende organer ved juridiske personer eller organisatoriske enheder, der ikke er juridiske personer, men som ved lov har fået status af juridisk person
6. sager vedrørende erstatning for skader, der er forvoldt ved en retsstridig endelig dom
7. sager vedrørende krav, der udspringer af en tilsidesættelse af de lovbestemte rettigheder vedrørende beskyttelse af personoplysninger.

Derudover er de regionale domstole bl.a. kompetente i følgende sager:

1. sager om fortabelse af rettigheder
2. sager vedrørende bilæggelse af tvister om driften af statsejede virksomheder mellem virksomhedens bestyrelse og direktør, mellem virksomhedens ledende organer og stiftende organer eller mellem virksomhedens ledende organer og det organ, der fører tilsyn med virksomheden
3. sager vedrørende anerkendelse af domme afsagt af udenlandske domstole og deres eksigibilitet (artikel 1148 [1] og artikel 1151 [1] i den civile retsplejelov). I sager om ejendomsrettigheder er sagsøger forpligtet til at angive værdien af den omtvistede genstand i stævningen, medmindre sagens genstand er et bestemt pengebeløb.
4. sager om intellektuelle ejendomsrettigheder, dvs. sager om beskyttelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, beskyttelse af industrielle ejendomsrettigheder og andre rettigheder vedrørende immaterielle aktiver, samt sager om forebyggelse og bekæmpelse af illoyal konkurrence, beskyttelse af personlige

rettigheder, for så vidt angår anvendelsen af en personlig ret med henblik på individualisering, reklame eller markedsføring af en virksomhed, varer eller tjenesteydelser, samt beskyttelse af personlige rettigheder i forbindelse med videnskabelige aktiviteter eller opfindelser (artikel 479 [90], stk. 1, og artikel 479 [89], stk. 1 og 2, i den civile retsplejelov). I henhold til artikel 479 [90], stk. 2, i den civile retsplejelov har den regionale domstol i Warszawa enekompetence i sager om intellektuelle ejendomsrettigheder vedrørende computersoftware, opfindelser, brugsmodeller, topografier af integrerede kredsløb, plantesorter og forretningshemmeligheder i tekniske anliggender.

I sager om ejendomsrettigheder er sagsøger forpligtet til at angive værdien af den omtvistede genstand i stævningen, medmindre sagens genstand er et bestemt pengebeløb.

I sager vedrørende pengekrav, også når de rejses som et alternativ til et andet krav, udgør det angivne pengebeløb værdien af den omtvistede genstand.

I andre ejendomsretlige sager er sagsøger forpligtet til at angive værdien af den omtvistede genstand ved at anføre pengebeløbet i stævningen, jf. artikel 20-24 i den civile retsplejelov.

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Se punkt 2.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

I den polske civile retsplejelov skelnes der mellem følgende typer domstolskompetence: almindelig kompetence (artikel 27-30), alternativ kompetence (artikel 31-37) og enekompetence (artikel 38-42). Yderligere spørgsmål vedrørende stedlig kompetence reguleres af særlige bestemmelser (artikel 43-46 i den civile retsplejelov).

Den stedlige kompetence er beskrevet nærmere i punkt 2.2.1-2.2.3.

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Almindelig stedlig kompetence

Søgsmål skal anlægges ved den kompetente ret i første instans på det sted, hvor sagsøgte har bopæl (artikel 27 i den civile retsplejelov).

Ifølge den civile lovbogs artikel 25 er en fysisk persons bopæl den by, hvor personen bor og har til hensigt at opholde sig permanent. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Polen, afgøres den almindelige kompetence efter vedkommendes opholdssted. Hvis dette er ukendt, eller ikke befinder sig i Polen, tages sagsøgtes sidste bopæl i Polen i betragtning.

Søgsmål mod staten (*Skarb Państwa*) skal anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor den organisatoriske enhed, som tvisten vedrører, har hjemsted. Når staten er repræsenteret ved den polske statsadvokat (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), skal søgsmål anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor statsadvokatens afdeling med ansvar for den organisatoriske enhed, som tvisten vedrører, har hjemsted.

Søgsmål mod andre juridiske personer og andre enheder, som ikke er fysiske personer, skal anlægges ved retten på det sted, hvor de pågældende har hjemsted, jf. artikel 30 i den civile retsplejelov.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

Se punkt 2.2.2.1.

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

I nogle sager giver den alternative stedlige kompetence sagsøger mulighed for at vælge en ret. Sagsøger kan da anlægge søgsmålet ved den ret, der har almindelig kompetence eller ved en anden ret, jf. artikel 32- 37 [2] i den civile retsplejelov.

Alternativ stedlig kompetence kan finde anvendelse i følgende tilfælde:

- krav om underholdsbidrag og fastslåelse af et barns slægtskab og tilknyttede krav – søgsmål kan anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor den bidragsberettigede har bopæl
- krav vedrørende ejendom mod en forretningsenhed — søgsmål kan anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor enhedens hovedsæde eller filial er beliggende, hvis kravet har relation til hovedsædets eller filialens aktiviteter
- søgsmål om indgåelse af en aftale, om fastlæggelse af dens indhold, om ændring af en aftale og om fastslåelse af, at der er indgået en aftale, om opfyldelse, ophævelse eller annullation af en aftale samt om erstatning for manglende opfyldelse eller manglende korrekt opfyldelse af en aftale kan anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor den omtvistede aftale skal opfyldes. Aftalens opfyldelsessted anses for at være det opfyldelsessted, der er typisk for en bestemt type aftale, navnlig for så vidt angår: 1) salg af løsøregerstande — det sted, hvor varerne i henhold til aftalen blev eller skulle have været leveret 2) levering af tjenesteydelser — det sted, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen blev eller skulle have været leveret. I tvivlstilfælde skal aftalens opfyldelsessted bekræftes ved et dokument
- erstatningskrav — søgsmål kan anlægges ved den stedligt kompetente ret på det sted, hvor den hændelse, der forvoldte skaden, opstod
- søgsmål om beskyttelse af personlige rettigheder, som er blevet krænket af massemedierne, kan anlægges ved den ret, der har kompetence på det sted, hvor sagsøger har bopæl eller hjemsted
- betaling af et skyldigt beløb for håndtering af en sag — søgsmål kan anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor partsrepræsentanten håndterede sagen
- krav vedrørende leje af fast ejendom (*najem* or *dzierzawa*) — søgsmål kan anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende
- sager mod en part, som har forpligtet sig ved udstedelse af en egenveksel eller check — søgsmål kan anlægges ved den kompetente ret på betalingsstedet. Flere parter, som har forpligtet sig ved udstedelse af en egenveksel eller check, kan sagsøges samlet ved den kompetente ret på betalingsstedet eller ved retten med generel kompetence på det sted, hvor acceptanten eller udstederen af egenvekslen eller checken har bopæl
- et søgsmål vedrørende et krav, der udspringer af en banktransaktion, mod en bank, en anden organisatorisk enhed, der er bemyndiget til at udøve bankvirksomhed, eller disses retssuccessorer kan anlægges ved den ret, der har kompetence på det sted, hvor sagsøger har bopæl eller hjemsted. Denne bestemmelse finder også anvendelse på søgsmål mod en pantgivende bank eller dennes retssuccessor vedrørende et krav, der udspringer af den pantgivende banks aktiviteter
- arbejdsretlige sager — søgsmål kan anlægges ved den stedligt kompetente ret på det sted, hvor arbejdet udføres, blev udført eller skulle være udført, eller ved den stedligt kompetente ret på det sted, hvor arbejdspladsen er beliggende (artikel 461, stk. 1, i den civile retsplejelov).

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Når en ret har enekompetence betyder det, at sagen kun kan behandles af den ret, der er udpeget i loven. Der gælder regler om enekompetence i følgende sager:

- sager vedrørende ejendomsret eller andre tinglige rettigheder til fast ejendom samt sager vedrørende besiddelse af fast ejendom og krav i henhold til den civile lovbogs artikel 231, 224-228 og 230, for så vidt som de vedrører fast ejendom: Søgsmål kan udelukkende anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor ejendommen er beliggende. Hvis sagen vedrører servitutter, fastlægges alt efter den behæftede ejendoms beliggenhed. Denne kompetence omfatter personlige krav vedrørende tinglige rettigheder og rettigheder, der forfølges sammen med disse krav mod den samme sagsøgte. Den kompetente ret kan, hvis parterne enstemmigt anmoder herom, henvise sagen til en anden tilsvarende ret, hvis dette er begrundet i hensigtsmæssighedsgrunde
- sager om arv, tvangsarv og testamentsarv, instrukser eller andre testamentariske dispositioner — søgsmål kan udelukkende anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor testator havde sin sidste faste bopæl, eller, såfremt det ikke er muligt at fastslå testators bopæl i Polen, ved den kompetente ret på det sted, hvor arven eller en del heraf befinder sig
- sager om medlemskab af et kooperativ, et partnerskab, et selskab eller en forening — søgsmål kan udelukkende anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor hjemstedet er beliggende
- sager om ægteskabelige forhold — søgsmål kan udelukkende anlægges ved den stedligt kompetente ret på det sted, hvor ægtefællerne sidst havde bopæl, hvis blot en af ægtefællerne stadig har bopæl eller fast

opholdssted på stedet. Er der ikke et sådant grundlag, er retten med enekompetence retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl, og er der heller ikke et sådant grundlag, er det retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl

- sager om forhold mellem forældre og børn og mellem adoptivforældre og adoptivbørn — søgsmål kan udelukkende anlægges ved den kompetente ret på det sted, hvor sagsøger har bopæl, under forudsætning af at der ikke foreligger nogen grund til at anlægge sagen ved den ret, der har almindelig kompetence.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Særlige kompetence betyder, at domstolskompetencen kan fastslås på anden vis i sager, der er omfattet af særlove:

- Sagsøger har fået tildelt retten til frit at vælge, ved hvilken ret den pågældende vil anlægge sagen.
- Hvis der er flere kompetente retter, eller hvis søgsmålet anlægges mod flere parter, der er underlagt forskellige kompetente retter ifølge bestemmelserne om almindelig kompetence. Det samme gælder i forbindelse med fast ejendom, når den ejendom, der afgør, hvilken ret der er kompetent, er beliggende i flere retskredse.
- Hvis begge parter har fået beføjelse til at vælge, ved hvilken ret søgsmålet skal anlægges, på baggrund af en aftale eller enstemmig anmodning.
- Parterne kan indgå en skriftlig aftale om at indbringe en allerede eksisterende tvist eller en eventuel tvist, der i fremtiden måtte udspringe af et bestemt retsforhold, for en ret i første instans, som ikke er stedligt kompetent efter loven. Denne ret får da enekompetence, medmindre parterne har aftalt andet, eller medmindre sagsøger har indgivet en stævning i en elektronisk procedure for betalingspåkrav (*elektroniczne postępowanie upominawcze, EPU*). Parterne kan også ved skriftlig aftale begrænse sagsøgers ret til at vælge mellem flere retter, der måtte være kompetente i sådanne tvister.
- Parterne kan imidlertid ikke ændre på en rets enekompetence.
- Aftaler om domstolskompetence skal indgås skriftligt. De kan indgå i en aftale inden for den materielle ret (en værnetingsklausul), eller de kan udformes som en separat aftale.
- Inden for arbejdsretlige sager og socialsikringsager kan den kompetente ret efter fælles anmodning fra sagens parter henvise sagen til en anden tilsvarende ret, som behandler arbejdsretlige og socialsikringsrelaterede spørgsmål, når dette er berettiget af praktiske hensyn.
- Den kompetente ret udpeges af den overordnede retsinstans eller af den øverste domstol.
- Såfremt den kompetente ret ikke kan behandle sagen eller er forhindret i at påtage sig søgsmålet, udpeger dens overordnede retsinstans en anden ret. En sådan udpegelse kan kun begrundes i et forhold, der forhindrer sagens behandling, f.eks. en dommers inhabilitet eller force majeure.
- Den øverste domstol kan henvise sagen til en anden ret svarende til den anmodende ret, hvis det er påkrævet af hensyn til en retfærdig rettergang, navnlig på grund af behovet for at sikre, at retten betragtes som et upartisk organ i offentlighedens opfattelse. Den kompetente ret kan anmode om henvisning af sagen.
- Hvis statskassen er part i sagen, og den statslige organisatoriske enhed, hvis aktiviteter giver anledning til kravet, er den ret: 1) som har kompetence til at behandle sagen, skal denne ret af egen drift forelægge sagen for den overordnede ret, som skal henvise sagen til en anden ret svarende til den forelæggende ret 2) som er den overordnede ret, der har kompetence til at behandle sagen, skal den ret, der er kompetent til at behandle sagen, af egen drift forelægge sagen for den overordnede ret, som skal henvise sagen til en anden ret svarende til den forelæggende ret, der befinder sig uden for den forelæggende rets kompetence.
- Den øverste domstol er forpligtet til at udpege den ret, ved hvilken søgsmålet skal anlægges, hvis ikke det er muligt at fastslå den ved lov stedligt kompetente ret ud fra sagens omstændigheder, jf. artikel 45 i den civile retsplejelov.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

De særlige domstole omfatter forvaltningsdomstolene (*sądy administracyjne*) og militærdomstolene (*sądy wojskowe*).

Militærdomstolene er reguleret i lov om militærdomstolenes organisation (*Prawo o ustroju sądów wojskowych*) af

21. august 1997. Generelt behandler disse domstole straffesager inden for de polske væbnede styrker. Andre sager kan kun henvises til militærdomstolene ved lov.

Forvaltningsdomstolene er reguleret i lov om forvaltningsdomstolenes organisation (*Prawo o ustroju sądów administracyjnych*) af 25. juli 2002. Forvaltningsdomstolene udfører en legalitetskontrol med de offentlige forvaltningsmyndigheders aktiviteter og løser kompetencetvister mellem de lokale myndigheder og de statslige forvaltningsmyndigheder. Det kan ikke udelukkes, at en forvaltningsdomstol som led i sin kontrol med de offentlige forvaltningsmyndigheders aktiviteter i ekstraordinære tilfælde træffer afgørelse i en civil sag.

■ Sidste opdatering: 02/03/2026

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.